

Notat

Emne: Analyse af fremtidens transportbehov og sammenhængende trafiksystemer i hovedstadsregionen

Fra: Hovedstadens Letbane

Til: Region Hovedstaden

Dato: 8. oktober 2015

Baggrund

Region Hovedstaden arbejder for vækst og udvikling. Dette sker ud fra en vision om at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet.

En central forudsætning for vækst er en velfungerende infrastruktur. Borgere, virksomheder og turister skal let kunne komme rundt i regionen og til og fra regionen. Region Hovedstaden arbejder for at sikre en stærk og veludbygget infrastruktur og et stærkt og sammenhængende trafiksystem.

**Hovedstadens
Letbane**

Metrovej 5
DK-2300 København S
dinletbane.dk

Region Hovedstaden har i den sammenhæng henvendt sig til Hovedstadens Letbane med henblik på at selskabet udarbejder en analyse om bl.a. fremtidens transportbehov og sammenhængende trafiksystemer. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at der de kommende årtier forventes at ske store strukturelle urbane ændringer, hvor flere og flere flytter til hovedstaden. I de senere års intensivering i udviklingen og omdannelsen hovedstadsområdet byområder forventes derfor at fortsætte ikke kun i København, men i hele regionen.

Infrastrukturen bør derfor understøtte og bidrage til den stigende urbanisering og befolkningsmæssige udvikling i hovedstaden.

Region Hovedstadens hensigt med analysen er desuden, at investeringer i infrastruktur kan bidrage til at gøre nye arealer og områder attraktive, hvilket også vil bidrage til vækst, jobskabelse og byudvikling. Den teknologiske udvikling forventes ligeledes at få stor indflydelse på transportsystemerne og mobiliteten, hvor introduktionen af førerløse biler, elcykler og andre transportformer vil ændre måden vi transporterer os på. Samtidig forventes, der at ske ændringer i bilejerskabet i storbyerne, som ligeledes vil påvirke brugen af den kollektive trafik.

For at kunne foretage prioriteringer af nye infrastrukturinvesteringer er det centralt, at der opnås viden og forståelse for, hvilke tendenser og ændringer, som vil præge hovedstaden de kommende 30-40 år.

I dag tages der i analyser af nye linjer og anlæg udgangspunkt i bl.a. passagergrundlag, byudviklingspotentiale, anlægs- og driftsomkostninger og konsekvens for øvrig trafik og byrum.

I analyserne indgår imidlertid ikke de store globale bevægelser som man med forholdsvis stor sandsynlighed kan konstatere og forudse eksempelvis i forhold til teknologi, bæredygtighed/miljø, urbanisering og demografi og andre megatendenser, der har betydning for personbefordring og udviklingen i transportsektoren.

Indhold

Region Hovedstaden har ønsket et forslag til analyse om bl.a. fremtidens transportbehov og sammenhængende trafiksystemer med henblik på at understøtte vækst samt by- og erhvervsudvikling.

Det er vurderingen, at der er et behov for at analysere fremtidens transportbehov i byerne herunder hvordan disse ændringer vil påvirke det kollektive trafiksystem.

Der planlægges på den baggrund et forløb med henblik på at identificere, hvilke megatendenser og strukturelle ændringer, der vil præge fremtidens transportbehov i storbyområder herunder hvordan disse megatendenser kan indgå i fremtidige beslutningsgrundlag.

Arbejdet vil foregå i dialog med forskere og eksperter og vil have et internationalt perspektiv. Desuden vil arbejdet foregå i tæt samarbejde med Hovedstadens Letbanes Review Board, der består af uafhængige forskere med særlig ekspertise på transportområdet.

Fase 1 – Megatendenser og fremtidens transportbehov i hovedstadsområdet

I den første fase er formålet i samarbejde med Review Board at få kortlagt megatendenser med betydning for det fremtidige transportbehov og i forlængelse heraf komme med forslag til, hvordan de kan indgå i analyser om udbygningen af det kollektive transportnetværk i hovedstadsområdet.

Storbyerne synes at blive mere og mere populære og den teknologiske udvikling, herunder Smart Cities og potentialerne i Big Data, og bæredygtighed ventes at blive centrale i elementer afdækningen af hvilke transportsystemer, der er de mest optimale om blot 20-30 år. Kendskabet og viden om disse tendenser vil blive kortlagt og analyseret i fase 1.

Derudover vil det være relevant at vurdere megatendenserne i forhold til de nuværende målsætninger om en mere effektiv og attraktiv kollektiv trafik, styrkelse af den internationale tilgængelighed via Københavns Lufthavn, sammenhængen mellem trafiksystemerne på tværs af transportformerne og udvikling af "smarte" rejserelationer.

Horisonten for vurderingen af megatendenserne er 2050. Der planlægges i kortlægningen bl.a. at tage afsæt i Realdanias omfattende rapport fra 2012 om Danmark i 2050.

Fase 1 afrapporteres som et selvstændigt forløb.

Fase 2 og 3 - Sammenhængende trafiksystemer

På baggrund af analysen af megatendenser er formålet i fase 2 at udvikle et antal scenarier indeholdende nye projekter i form af metro-, letbane- og BRT-forbindelser, udvikling af knudepunkter og andre mulige tiltag, der bedst kan understøtte de sammenhængende transportsystemer i hovedstadsregionen. I udpegning af projekter indgår: 1) megatendensernes betydning og 2) regionens politiske ønsker og visioner om trafiksystemernes udvikling i et vækst- og udviklingsperspektiv.

Den konkrete fremgangsmåde i fase 2, herunder detaljeringsgrad samt afgrænsning mellem fase 2 og 3, aftales efter afslutningen af fase 1.

Som udgangspunkt udarbejdes et oplæg på baggrund af resultaterne om megatendenserne, som der træffes politisk beslutning om i Region Hovedstaden.

Der tages bl.a. udgangspunkt i Region Hovedstadens og DTU Transports undersøgelse fra 2013 og 2014 om et letbane-/BRT-net i hovedstadsregionen. Geografisk afgrænses projekterne til Ring 4, men perspektiveres til den funktionelle region.

I forlængelse af fase 2 er formålet i fase 3 at få nærmere undersøgt en række konkrete projekter på baggrund af resultaterne i fase 2. Der træffes politisk beslutning i Region Hovedstaden om, hvilke konkrete projekter, der skal indgå i det videre arbejde og som bedst ventes at kunne understøtte de sammenhængende trafiksystemer i regionen på det kollektiv trafikområde.

Proces og organisation

Der vil blive oprettet en arbejdsgruppe og styregruppe bestående af Region Hovedstaden og andre interesserede parter. Gruppen vil være åben for relevante aktører efterhånden som projektet skrider frem. I det tilfælde aftales økonomisk bidrag med disse parter.

Der vil ske en mere detaljeret konkretisering af fase 1, hvor der udarbejdes en egentlig projektbeskrivelse indeholdende milepæle, konkrete aktiviteter mv., som godkendes på administrativt niveau i Region Hovedstaden.

Der udarbejdes ligeledes en aftale, der fastlægger de økonomiske og juridiske forhold i samarbejdet.

Analysen forventes igangsat ultimo 2015. Fase 1 forventes afsluttet omkring årsskiftet 2016-2017, hvorefter der tages endelig beslutning om indhold i fase 2 samt inddragelse af øvrige parter. Den samlede analyse forventes afsluttet med udgangen af 2018.

Økonomi

Analysen forventes gennemført for samlet 10 mio. kr., som overføres til Hovedstadens Letbane.

Hovedstadens Letbane bærer budgetrisikoen, på samme måde som er gældende ved tilkøb. Detaljerne præciseres i en særskilt aftale, som fastlægger de juridiske og økonomiske forhold.

Fordelingen af de resterende 9 mio. kr. (fra Region Hovedstadens bevilling på 10 mio. kr.) mellem fase 2 og 3 drøftes i styregruppen og godkendes politisk i Region Hovedstaden inden fase 2 aftales og påbegyndes.

Projektbidraget fra Region Hovedstaden overføres forlods til Hovedstadens Letbane. Såfremt projektet efter fase 1 forventer at anvendes færre midler end 9 mio. kr. til fase 2 og 3, tilbagefører Hovedstadens Letbane de resterende midler fra Region Hovedstadens bevilling til Region Hovedstaden.